

ประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น
The Effectiveness of the Student Development Based on Thai
Qualifications Framework for Higher Education of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Khonkaen Campus

สุนทร สายคำ,พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส,
พระครูสุโมธานเขตคณารักษ์,และสมปอง ขาสิ่งห์แก้ว
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิตปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 59 รูป/คน และนิสิตทุกระดับการศึกษา จำนวน 285 รูป/คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 344 รูป/คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sample) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณ (Rating scale) 5 ระดับ จำนวน 4 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับนิสิตปริญญาตรี จำนวน 36 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .439 - .828 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .969 ชุดที่ 2 สำหรับนิสิตปริญญาโท จำนวน 32 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง.325 - .736 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .948 ชุดที่ 3 สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอก จำนวน 29 ข้อ มีค่าอำนาจรายข้อระหว่าง .597 - .885 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .976 และชุดที่ 4 สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน

97 ข้อ มีคุณภาพตามเกณฑ์ในชุดที่ 1-2 และ 3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test แบบ Independent sample) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test แบบ One-way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' method) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า

ประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ **ในระดับปริญญาตรี** โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลสูงสุด คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา **ในระดับปริญญาโท** โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิผลในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลสูงสุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา ส่วนใน **ระดับปริญญาเอก** โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิผลในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลสูงสุด คือ ด้านความรู้ รองลงมา คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทักษะทางปัญญา

ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยที่นิสิตทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลสูงกว่าผู้บริหารและอาจารย์

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ, การพัฒนา, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

Abstract

The objectives of the research were to study and compare the effectiveness of the student development based on Thai Qualification Framework for Higher Education of Mahachulalongkornrajavidyalaya University at Khan kaen Campus, classified by the perception of the executives and instructors and bachelor-degree, master-degree, and PH.D-degree students.

The total number of the research example group was 344, comprised of 59 executives and instructors, and 285 students of all level, and selected by using Stratfied Random Sampling Technic. The tools used were four sets of five-rating-scale questionnaires, first of which was for the bachelor's degree students – comprised of 36 items with discrimination power of each item between .439 - .828 and set reliability of .969; Set 2 was for the master-degree students – comprised of 32 items with discrimination power of each item between .325 - .736 and set reliability of .948; Set 3 was for the PH.D-degree students – comprised of 29 items with discrimination power of each item between .597 - .885 and set reliability of .976; and Set 4 was for the executives and instructors students – comprised of 97 items with the set quality as of Set 1-3. The statistics used were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The hypotheses were tested by using Independent-sample t-test and One-way ANOVA F-test, Cheffe' method was used to test the differences of each pair, and Descriptive analysis.

The research revealed as follows :

The effectiveness of the student development based on Thai Qualifications Framework for Higher Education the bachelor's degree students as a whole and on each aspect was at high level. The aspect with the mean at highest level of effectiveness was Ethics and Moral; followed by Interpersonal Skills and Responsibility; Numerical Analysis, Communication and Informational Technology Skills, respectively. The aspect with lowest

level was Cognitive Skills. At master-degree level, as a whole and on each aspect was at most level. The aspect with highest level was Interpersonal Skills and Responsibility; followed by Ethics and Moral, Numerical Analysis, Communication and Informational Technology Skills, respectively. The aspect with lowest level was Cognitive Skills. At PH.D-degree level, as a whole and on each aspect was at highest level. The aspect with highest level was Knowledge, followed by Ethics and Moral, Numerical Analysis, Communication and Informational Technology kills, respectively. The aspect with lowest level was Cognitive Skills.

The results of the comparisons of the effectiveness on the student development based on Thai Qualifications Framework for higher education between the perception of the executives and instructors, and students on the bachelor's degree, master-degree, and PH.D-degree students revealed significantly different as a whole and on each aspect, the perception of the students of all levels was higher than that of the executives and instructors.

KeyWords : Effectiveness, Development, and Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF : HEd.)

บทนำ

การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาต่อจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยที่การจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถในสาขาวิชาชีพต่างๆ ในระดับสูง โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ การริเริ่ม การพัฒนาทั้งวิชาการและวิชาชีพ ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการเฉพาะทางให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยเฉพาะการศึกษาค้นคว้าวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาได้ยึดแนวทางการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) มุ่งพัฒนาในด้านวิชาการซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์ โดยให้ศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขานั้นๆ เป็นหลักไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับการประกอบอาชีพ ส่วนการพัฒนาผู้เรียนทางด้านวิชาชีพ มุ่งเน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะระดับสูงที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางดังกล่าวเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่ดีโดยเน้นการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผลแก่ผู้เรียน มุ่งพัฒนาพฤติกรรมทางด้านคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดีเข้าใจผู้อื่นและเข้าใจโลก มีความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะทางปัญญาสามารถค้นหาข้อมูลเท็จจริง ทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลแนวคิดและงานอื่นด้วยตนเอง ทั้งมีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ โดยมีส่วนช่วยเหลือและเอื้ออาทรต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ เป็นได้ทั้งผู้นำและผู้ตามของกลุ่มและพัฒนาให้มีทักษะทางการคิดวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยสามารถศึกษาค้นคว้าและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง นอกจากจะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามกรอบคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของตนเองแล้วยังต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเป็นสำคัญ การบริหารจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น (มจร.ขอนแก่น) ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตในแนวทางเดียวกันโดยพัฒนานิสิตให้มีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ให้เกิดประสิทธิผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) จากการบริหารจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่มีข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนว่าการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ดังกล่าว โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบมีประสิทธิผลระดับใด ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตทุกระดับชั้นที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนานิสิตแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศใช้เป็นแนวทางพัฒนานิสิตให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยใช้แนวคิดการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (มคอ.) ประกอบด้วย 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้าน ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและนิสิตทุกระดับชั้นปีของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น จำนวน 1,155 รูป/คน (มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 2548) แยกเป็นผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 70 รูป/คน และนิสิต จำนวน 1,085 รูป/คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตทุกระดับการศึกษา จำนวน 344 รูป/คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามบทบาทหน้าที่ของบุคลากร ได้ผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 59 รูป/คน และนิสิตทุกระดับการศึกษา จำนวน 285 รูป/คน ซึ่งจำนวนนิสิตเทียบสัดส่วนจาก ประชากรได้นิสิตระดับปริญญาตรี จำนวน 212 รูป/คน นิสิตระดับปริญญาโท จำนวน 39 รูป/คน และนิสิตปริญญาเอก จำนวน 34 รูป/คน ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มย่อยด้วยการสุ่ม อย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บทบาทหน้าที่ของบุคลากร แยกเป็นผู้บริหารและ อาจารย์กับนิสิตระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ประสิทธิภาพการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ประเภทเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 3 ชุดๆละ 2 ตอน ดังนี้

1.1 ชุดที่ 1 สำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี มี 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นประสิทธิผลการพัฒนานิสิต

ตามกรอบ มคอ. จำนวน 5 ด้าน มี 36 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) คือ มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด (5) ระดับมาก (4) ระดับปานกลาง (3) ระดับน้อย (2) และระดับน้อยที่สุด (1) และนำมาเทียบกับเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ คือ มีประสิทธิผลในระดับมากที่สุด (4.51 – 5.00) ระดับมาก (3.51 – 4.50) ระดับปานกลาง (2.51 – 3.50) ระดับน้อย (1.51 – 2.50) และระดับน้อยที่สุด (1.00 – 1.50)

1.2 ชุดที่ 2 สำหรับนิสิตระดับปริญญาโท มี 2 ตอน โดยตอนที่ 1 และ 2 มีลักษณะเช่นเดียวกับชุดที่ 1 แต่มีจำนวน 32 ข้อ

1.3 ชุดที่ 3 สำหรับนิสิตระดับปริญญาเอก มี 2 ตอน โดยตอนที่ 1 และ 2 มีลักษณะเช่นเดียวกับชุดที่ 1 หรือ 2 แต่มีจำนวน 29 ข้อ

1.4 ชุดที่ 4 สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ มี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลการพัฒนานิสิตจากชุดที่ 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลการพัฒนานิสิตจากชุดที่ 2

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามประสิทธิผลการพัฒนานิสิตจากชุดที่ 3

2. การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ตามข้อ 1

2.3 นำแบบสอบถาม ชุดที่ 1, 2 และ 3 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและประเมินค่าความเที่ยงตรง (Index of Item-objective Congruence : IOC)

2.4 นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์ทั้ง 3 ชุด และจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้ (Try-out) กับนิสิตแต่ละระดับการศึกษา จำนวนชุดละ 20 รูป/คน และผู้บริหารและอาจารย์ จำนวน 10 รูป/คน รวมชุดละ/ระดับละ จำนวน 30 รูป/คนเพื่อนำวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Item-total Correlation) ให้ได้ตามเกณฑ์ตั้งแต่ .30 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าระหว่าง .325 - .885 และนำทุกข้อที่มีค่าตามเกณฑ์ในแต่ละชุดไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's α -Coefficient) ซึ่งได้ค่า ความเชื่อมั่นชุดที่ 1 เท่ากับ .969 ชุดที่ 2 เท่ากับ .948 และชุดที่ 3 เท่ากับ .976 แล้วนำแบบสอบถามชุดที่ 1, 2 และ 3 มาจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการต่อไป

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (มคอ.) **ในระดับปริญญาตรี** โดยภาพรวม ($\bar{X}$ =3.93) และรายด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลสูงสุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ =3.96) รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ =3.94) ส่วนด้านต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ =3.89) **ในระดับปริญญาโท** โดยภาพรวม ($\bar{X}$ =3.95) และรายด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ =3.98) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ =3.95) และต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ =3.91) **และในระดับปริญญาเอก** โดยภาพรวม ($\bar{X}$ =3.97) และรายด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรู้ ($\bar{X}$ =4.03) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ =4.01) และต่ำสุดคือ ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X}$ =3.92)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเฉพาะด้านที่มีประสิทธิผลต่ำสุดกว่าทุกด้าน ทั้งในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก คือ ด้านทักษะทางปัญญา **ในระดับปริญญาตรี** โดยภาพรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีประสิทธิผลต่ำสุดคือ นิสิตสามารถมีปัญหาค้นข้างซับซ้อนโดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎี และประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติได้ถูกต้องค่อนข้างน้อย **ในระดับปริญญาโท** ข้อที่มีประสิทธิผลต่ำสุดคือ นิสิตสามารถใช้เทคนิคทั่วไปหรือเฉพาะทางในการวิเคราะห์ประเด็น

หรือปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ค่อนข้างต่ำและในระดับปริญญาเอก ข้อที่มีประสิทธิผลต่ำสุดคือ นิสิตสามารถออกแบบและดำเนินการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือปรับปรุงแนวปฏิบัติในวิชาชีพได้ค่อนข้างน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.) ตามแนวคิดของผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิต **ในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท** โดยภาพมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในระดับปริญญาเอก โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นิสิตมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลสูงกว่าผู้บริหารและอาจารย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านความรู้ส่วนด้านอื่นอีก 4 ด้าน ผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิตมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบ มคอ. ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิผลในระดับมากเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิตคิดว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ได้รับการพัฒนาสูงสุดในด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยที่นิสิตสามารถจัดการกับปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยมพื้นฐานต่อความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่นได้ถูกต้อง นิสิตแสดงออกถึงพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์และเสียสละได้เหมาะสมและนิสิตระดับปริญญาโทได้รับการพัฒนาสูงสุดในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ นิสิตสามารถตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเองและสามารถประเมินตนเองได้ดี สามารถแสดงออกทางทักษะการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมและครบถ้วนเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการทำงานของกลุ่ม ส่วนนิสิตระดับปริญญาเอก ได้รับการพัฒนามีประสิทธิผลสูงสุดในด้านความรู้ โดยที่นิสิตสามารถพัฒนานวัตกรรมหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่จากการเรียนรู้ทางวิชาการหรือวิชาชีพได้อย่างถูกต้องและชัดเจนเป็นผู้มีความรู้ที่เป็นปัจจุบันและทันเหตุการณ์และประเด็นปัญหาที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นได้ทันที **ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการประพฤติดอย่างมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม มีความสำนึก**

ในการคิดและการนำเสนอข้อมูล สามารถวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงตามหลักการและทฤษฎี รวมทั้งมีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่มแสดงออกถึงภาวะผู้นำมีความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) **และสอดคล้องกับผลการวิจัย**เรื่องประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิผลในระดับมาก (ศุภวัฒน์ พิมพ์มีลาย, 2548)

2. ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตามกรอบ มคอ. ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ด้านทักษะทางปัญญา โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านในทุกด้านระดับการศึกษา **ทั้งนี้อาจ เพราะว่า**ผู้บริหารอาจารย์และนิสิตทุกระดับชั้นปีมีความคิดเห็นว่านิสิตสามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติไม่เท่าที่ควร นิสิตสามารถใช้เทคนิคทั่วไปหรือเฉพาะทางในการวิเคราะห์ประเด็นหรือปัญหาที่ซับซ้อนได้ไม่ถี่ถ้วนและนิสิตปริญญาเอกสามารถออกแบบและดำเนินการวิจัยการพัฒนางานความรู้ใหม่หรือปรับปรุงแนวปฏิบัติในวิชาชีพได้ไม่ถูกต้องเท่าที่ควร **ซึ่งอาจยังไม่สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนานิสิตตามมาตรฐานการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา** ที่มุ่งพัฒนานิสิตให้สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูล แนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ ใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีมีประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติสามารถสังเคราะห์และใช้ผลงานวิจัย สิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือรายงานทางวิชาชีพ สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการพัฒนางานความรู้ใหม่ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2542)

3. ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการพัฒนานิสิตตาม มคอ. ของ มจร. ขอนแก่น ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์กับนิสิตในระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก โดยภาพรวมและบางด้าน มีประสิทธิผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ **แต่สอดคล้องกับผลการวิจัย**เรื่องประสิทธิผลการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น อำเภอเวียงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีประสิทธิผลในระดับมาก (พระครูวิบูลญาณานุสิฐ, 2557)

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ **ทั้งนี้อาจเพราะว่า** นิสิตทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลสูงกว่าผู้บริหารและอาจารย์ ซึ่งนิสิตระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างจากผู้บริหารและอาจารย์สูงสุดในด้านทักษะทางปัญญา โดยที่นิสิตสามารถค้นหาข้อเท็จจริงจากแนวคิดและหลักฐานใหม่จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสามารถทำความเข้าใจกับแนวคิดและหลักฐานใหม่อย่างถูกต้องและชัดเจนแตกต่างสูงกว่าทุกเรื่องและนิสิตระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลสูงกว่าผู้บริหารและอาจารย์ ซึ่งแตกต่างกันสูงสุดในด้านความรู้ โดยที่นิสิตมีความเข้าใจในวิธีการพัฒนาความรู้ใหม่และประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเองได้อย่างชัดเจนแตกต่างกันสูงกว่าเรื่องอื่น ส่วนนิสิตระดับปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันสูงสุดในด้านคุณธรรมจริยธรรมและรองลงมาคือ ด้านทักษะทางปัญญา โดยที่นิสิตแสดงออกหรือสื่อสารข้อมูลของปัญหาโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นอย่างเหมาะสม และนิสิตสามารถใช้ความรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในทฤษฎีและเทคนิคแสวงหาความรู้ในการวิเคราะห์ประเด็นและปัญหาที่สำคัญได้อย่างสร้างสรรค์แตกต่างกัน **ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย** เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบสภาพองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงานด้านกระบวนการ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ดวงพร คำภูแสน, 2551) **แต่ไม่สอดคล้อง** กับผลการวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามประสบการณ์การทำงานมีประสิทธิผลไม่แตกต่างกัน (ศุภวัฒน์ พิมพ์มีลาย, 2548) และการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรจัดกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการประจำปี เพื่อพัฒนานิสิตทุกระดับในด้านทักษะทางปัญญา ซึ่งมีประสิทธิผลต่ำกว่าทุกด้านในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนที่ใช้ทั้งความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติ การวินิจฉัยปัญหาอย่างผู้รู้ด้วยความถูกต้องยุติธรรมและการออกแบบและดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ในระดับปริญญาเอกให้เกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

1.2 เป็นข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อพัฒนานิสิตให้เกิดประสิทธิผลในด้านอื่น เช่น ด้านความรู้ในระดับปริญญาตรีและโท และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2. เสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ควรส่งเสริมให้นิสิตแสดงออกถึงพฤติกรรมด้านความมีวินัยและความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น และสามารถใช้ดุลยพินิจอย่างผู้รู้ด้วยค่านิยมที่พึงงามในกรณีที่ไม่มีการเปรียบเทียบข้อบังคับกำหนดไว้ก็สามารถแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดี

2.2 ควรพัฒนานิสิตให้ตระหนักรู้ถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาในการเรียนรู้และพัฒนาการปฏิบัติงานและตระหนักรู้ในเหตุผลและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและกว้างขวางในทางทฤษฎีและแนวคิดในสาขาวิชาที่ศึกษาเป็นอย่างดี

2.3 ควรพัฒนาทักษะทางปัญญาให้นิสิตสามารถพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้องและสามารถบูรณาการแนวคิดต่างๆ ทั้งจากภายในและภายนอกสาขาวิชาที่ศึกษาได้อย่างชัดเจน

2.4 ควรส่งเสริมให้นิสิตสามารถใช้นวัตกรรมใหม่ในการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ทั้งสามารถวางแผนในการปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ควรส่งเสริมและพัฒนานิสิตให้สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำเสนอรายงานผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ทางวิชาการได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ดวงพร คำภูแสน. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบประสิทธิผลด้านกระบวนการของโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญชม ศรสอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

พระครูวิบูลย์ญาณานุสิฐ. (2557). *ประสิทธิผลการบริหารกองทุนหลักประกันคุณภาพระดับท้องถิ่น อำเภอแวงใหญ่ จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. (2558). *เอกสารสถิติข้อมูลสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 1/2558*. ขอนแก่น : ฝ่ายทะเบียนสถิติ.

ศุภวัฒน์ พิมพ์มีลาย. (2548). *ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานอธิการบดี.